

va faltar mai a cap del plens i de les reunions a què li corresponia assistir, i que no va deixar mai, ni una sola vegada, de respondre per escrit en tots els casos en què va ser consultat o se li va demanar l'opinió, tant en qüestions tècniques com administratives.

Albert JANÉ
Institut d'Estudis Catalans

Jornades de la Secció Filològica de l'IEC a Móra la Nova (Ribera d'Ebre) (17 i 18 d'octubre de 2014). — Els dies 17 i 18 d'octubre de 2014, organitzades per la Secció Filològica de l'IEC, l'Institut Ramon Muntaner i l'Ajuntament de Móra, es van portar a terme les «Jornades de la Secció Filològica de l'IEC a Móra la Nova (Ribera d'Ebre)». Un cop més la SF de l'IEC es va desplaçar fora de la seu barcelonina per tal de realitzar la seua reunió plenària i mantenir contactes i intercanvis amb els estudiosos de les diferents contrades de l'àmbit lingüístic.

Les jornades acadèmiques van comptar amb la complicitat institucional del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, el Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre, l'Associació Cultural Artur Bladé i Desumvila, la Fira del Llibre Ebrenç i Litterarum, el Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre i la Diputació de Tarragona. L'assistència de públic a les diferents intervencions també va ser força nombrosa.

En la jornada s'hi van desenvolupar tot un seguit de ponències que van conformar un programa dens i de qualitat. La tarda del divendres 18 d'octubre, Olga Cubells (professora de la URV) ens va parlar de la frontera geolingüística entre els parlars tortosins i lleidatans; Natxo Sorolla (tècnic de la Xarxa Cruscat) va avaluar l'estat de la llengua a la Franja; Maria Teresa Cabré (presidenta de la SF) va parlar de les isoglosses lingüístiques en una àrea de transició; i, finalment, els escriptors del territori Miquel Esteve i Toni Orensanz van debatre sobre el procés creatiu i la importància de l'entorn com a referent.

El matí del dissabte 18 d'octubre, Josep Sebastià Cid (professor d'institut) va oferir una ponència sobre els escriptors de l'Ebre i la llengua, tot fent una atenció especial a Carmel Biarnès; Ramon Vila (musicòleg) i Josep Moran (membre de la SF) ens van oferir un tast de tradició oral al terme de Tivissa; Roser Vernet (Centre Quim i Soler) va posar damunt la taula la relació entre la literatura i el vi; i, finalment, Carles M. Castellà (professor de secundària) ens va fer cinc cèntims del treball, encara en curs, guanyador de la IV Beca Joan Veny de l'Institut Ramon Muntaner: «La varietat lingüística geogràfica del Baix Ebre i el procés d'estandardització. Manteniment i pèrdua de formes pròpies».

En l'àmbit lúdic no podem estar-nos de destacar l'espectacle *Lletres d'aigua*, a càrrec de Jesús Fuster. L'actuació va anar precedida d'una presentació de la Fira del Llibre Ebrenç i Litterarum i la Fira d'Espectacles Itinerants, a càrrec del seu director, Albert Pujol.

Tot plegat va conformar una trobada magnífica que va satisfer tots els agents socioculturals implicats.

Miquel Àngel PRADILLA CARDONA
Universitat Rovira i Virgili
Institut d'Estudis Catalans

Un simposi sobre el centenari de la Mancomunitat de Catalunya (23, 24 i 25 d'octubre de 2014). — Els dies 23, 24 i 25 d'octubre de 2014, a la tarda, es va celebrar, a la sala Pere Coromines de l'Institut d'Estudis Catalans, un simposi titulat «La Mancomunitat de Catalunya. Centenari del primer pas vers l'autogovern», organitzat per la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut, amb

la col·laboració de la Diputació de Barcelona, i coordinat per Albert Balcells, vicepresident de l'esmentada Secció. En el solemne acte inaugural hi van intervenir, a més del president de l'Institut d'Estudis Catalans, Joandomènec Ros, i del president de la Secció Històrico-Arqueològica, Josep Massot i Muntaner, el president de la Diputació de Barcelona, Salvador Esteve, i el conseller de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, Francesc Homs. Unes denses sessions de treball, molt concorregudes i participades, es van ocupar dels diversos aspectes de la història de la Mancomunitat, des del seu origen fins a la seva supressió per la Dictadura de Primo de Rivera. Entre les ponències presentades, totes de molta qualitat, podem destacar les d'Albert Balcells sobre els presidents Enric Prat de la Riba i Josep Puig i Cadafalch; de Santiago Izquierdo sobre els antecedents de la Mancomunitat; d'Assumpció Estivill, sobre les biblioteques i les bibliotecàries; de Josep González-Agàpito, sobre l'obra pedagògica de la Mancomunitat, i de Josep M. Roig i Rosich sobre la irradiació de la Mancomunitat fora de la província de Barcelona. El tema de la normalització lingüística impulsada per la Mancomunitat, seguint les passes del que ja havia fet Prat de la Riba des de la Diputació de Barcelona, fou tractat per Josep Massot i Muntaner, que analitzà sobretot la reforma propugnada per Pompeu Fabra i els seus col·legues de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, partint dels escrits de Prat de la Riba i de Fabra i de la documentació conservada a l'arxiu de l'Institut, comparada amb la informació donada per mossèn Antoni M. Alcover al *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*, no sempre prou exacta. Jordi Casassas, per la seva banda, va analitzar amb brillantor les relacions de la Mancomunitat amb la intel·lectualitat del moment i amb el Noucentisme. Les actes del simposi seran publicades per la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut, a cura d'Albert Balcells.

Josep MASSOT I MUNTANER
Institut d'Estudis Catalans

«Frontera i Poesia». Tercera trobada iberoromànica. 27 d'octubre de 2014 (UB). — El matí de dilluns 27 d'octubre de 2014 va tenir lloc a la Sala de Professors de la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona la tercera trobada iberoromànica, «Frontera i poesia», organitzada per José Enrique Gargallo Gil, amb la col·laboració de Maria-Reina Bastardas Rufat, Joan Fontana i Tous (Departament de Filologia Romànica), Antonio Torres Torres (Departament de Filologia Hispànica) i Xosé Afonso Álvarez Pérez (*Centro de Linguística da Universidade de Lisboa*).

En aquesta ocasió, la jornada pretenia donar veu a diversos poetes i filòlegs vinculats a territoris de frontera de l'àmbit iberoromànic; concretament, al mirandès (varietat romànica del nord-est de Portugal a tocar de la província de Zamora), al *valverdeiru* (un dels tres parlars del racó nord-occidental de la província de Càceres, al llindar de Salamanca i Portugal), al benasquès (ubicat a la cruïlla pirinenca altoaragonesa que confina amb l'àmbit gascó aranès i amb el català de la Ribagorça) i al capverdès (varietat de l'arxipèlag de Cap Verd, al llindar de la lusofonia).

Després de l'acte inaugural (9:45h-10h), la primera sessió (10h-11:30h), presidida per Xosé Afonso Álvarez, va dedicar-se al mirandès i al *valverdeiru*. Com que, desgraciadament, la primera intervenció no va poder comptar amb la presència del poeta Amadeu Ferreira, president de l'ALM (*Associação de Língua e Cultura Mirandesa*), es van visionar dos vídeos: una entrevista d'Amadeu Ferreira a una televisió portuguesa, així com un enregistrament *ad hoc* per a la trobada en què el poeta llegia i comentava una poesia en mirandès. Seguidament, l'activista cultural i poeta Antonio Corredera Plaza recità diverses poesies en *xalimegu* (denominació proposada per l'autor a l'hora de referir-se al també anomenat *valverdeiru* o *fala de Xálima*), les explicacions de les quals generaren un entranyable col·loqui improvisat, íntegrament en *xalimegu*, amb diversos assistents a l'acte que provenien del mateix indret lingüístic.